

Artikkelit – Artículos

Epämääräiset artikkelit – Artículos indefinidos

	Yksikkö	Monikko
Mask.	un	(unos)
Fem.	una	(unas)

Monikkumuodot **unos/unas** merkitsevät tavallisimmin 'muutamia, joitakin'.
Vertaa:

Allí hay una mesa libre.

Tuolla on vapaa pöytä.

Allí hay mesas libres.

Tuolla on vapaita pöytiä.

Allí hay unas mesas libres.

Tuolla on joitakin vapaita pöytiä.

Lukusanojen edellä **unos/unas** merkitsevät 'noin'.

Había unas veinte personas.

Siellä oli noin 20 henkeä.

Määräiset artikkelit – Artículos definidos

	Yksikkö	Monikko
Mask.	el	los
Fem.	la	las
Neutri	lo (vain adjektiivien kanssa)	

Artikkelien käyttö

1. Artikkelien tehtävä on yksilöidä tai spesifioida yksi tai useampi kaikista mahdollisista tarkoitteista, joihin substantiivilla viitataan.

Määräistä artikkelia käytetään, kun puhuja olettaa kuulijan tietävän, mistä puhutaan. Suomessa on tällöin joskus substantiivin edessä *se, ne*. Huomaa, että artikkelin valinta perustuu siihen, mitä olettaa kuulijan/lukijan tietävän. Seuraava lause on siis outo, jos asiasta kerrotaan ensimmäistä kertaa.

He comprado **la** bicicleta. *Olen ostanut **sen** polkupyörän.*
(Kuulijan/lukijan reaktio: Minkä sen?)

Lause on luonteva, jos kyseisen polkupyörän ostosta on puhuttu aiemmin. Muutoin puhujan tehtävä on esitellä asia kuulijalle uutena epämääräisellä artikkelilla (vaikka asia on puhujalle tuttu).

He comprado **una** bicicleta. *Olen ostanut polkupyörän.*

Epämääräisillä artikkeleilla tuodaan siis keskusteluun uusia asioita, esineitä ja ihmisiä. Suomessa on joskus luontevaa käyttää sanoja *yksi, eräs* tai *joku*.

Tengo una bicicleta nueva. *Minulla on uusi polkupyörä.*
Te llamé una chica. *Joku tyttö soitti sinulle.*

Monikko – Plural

Jos substantiivi on **o-**, **a-** tai **e-**loppuinen, monikon tunnus on **-s**.

perro <i>koira</i>	perros
mesa <i>pöytä</i>	mesas
tarde <i>iltapäivä</i>	tardes

Jos substantiivi on konsonanttiloppuinen, monikon tunnus on **-es**.

nación <i>kansakunta</i>	naciones
ciudad <i>kaupunki</i>	ciudades
mes <i>kuukausi</i>	meses
ley <i>laki*</i>	leyes
vez <i>kerta**</i>	veces

* Kirjain y sanan lopussa käyttäytyy kuin konsonantti.
Poikkeus: jersey *villapaita*, neulepusero mon. jerséis

** Oikeinkirjoitusmuutos z → c, koska z ei yleensä esiinny e:n ja i:n edellä.
pez *kala* peces, feliz *onnellinen* felices

Vielä on joukko **s-**loppuisia substantiiveja, joilla ei ole erillistä monikkomuotoa. Tämä koskee sanoja, joiden viimeinen tavu on painoton.

el/los lunes, el/los martes, el/los miércoles, el/los jueves, el/los viernes
la/las crisis *kriisi*, la/las tesis *teesi*, vaitöskirja, el/los análisis *analyysi*
Vrt. mes → meses, país → países

Suku – Género

Espanjan kielessä substantiiveilla on kaksi sukua: maskuliini ja feminiini. On olemassa sekä luonnollisesti että kieliopillisesti maskuliineja ja femiinejä substantiiveja.

O-päätteiset sanat ovat yleensä maskuliinisukuisia, a-päätteiset feminiinisukuisia. Muihin kirjaimiin päättyvien sanojen suku on opetettava erikseen.

Monista ihmisiin viittaavista sanoista saa feminiinimuodon korvaamalla loppu-o:n kirjaimella a
Esim. **un chico poika**, **una chica tyttö**.

Toinen yleinen tapa muodostaa feminiinimuotoja on lisätä a-kirjain maskuliinimuodon perään.
Esim.

finlandés *suomalainen*, finlandesa *suomalainen nainen*
profesor *opettaja*, profesora *naisopettaja*

Luonnollinen suku

Tähän ryhmään kuuluvat ihmiset ja monet eläinlajit: sukupuoli ratkaisee substantiivin suvun.

hombre	mujer	<i>mies – nainen</i>
chico	chica	<i>poika – tyttö</i>
pintor	pintora	<i>(taide)maalari</i>
toro	vaca	<i>sonni – lehmä</i>

Näillä substantiiveilla on yleensä sekä maskuliini- että feminiinimuoto. Feminiinimuodon päätte on **-a**.

abuelo	abuela	<i>isoisä – isoäiti</i>
hermano	hermana	<i>veli – sisar</i>
médico	médica	<i>lääkäri</i>
gato	gata	<i>kissa, uros- – naaraskissa</i>
profesor	profesora	<i>opettaja</i>
escritor	escritora	<i>kirjailija</i>
campeón	campeona	<i>mestari (esim. urheilu-)</i>
finlandés	finlandesa	<i>suomalainen</i>
bailarín	bailarina	<i>tanssija</i>

On myös substantiiviryhmiä, joilla on sama päätte molemmissa suvuissa.

-nte	-ista	-e tai konsonantti
estudiante <i>opiskelija</i>	artista <i>taitelija</i>	rebelde <i>kapinoitsija</i>
cantante <i>laulaja</i>	turista <i>turisti</i>	líder <i>(poliittinen) johtaja</i>
asistente <i>avustaja</i>	dentista <i>hammaslääkäri</i>	joven <i>nuorukainen, neitonen</i>
dirigente <i>johtaja (pol.)</i>	taxista <i>taksinkuljettaja</i>	intelectual <i>intellektuelli</i>

Kieliopillinen suku

Nyrkkisääntönä voidaan sanoa, että **o**-loppuiset substantiivit ovat maskuliineja ja **a**-loppuiset ovat feminiinejä.

-o (mask.)		-a (fem.)	
libro	<i>kirja</i>	revista	<i>aikakauslehti</i>
vaso	<i>lasi</i>	botella	<i>pullo</i>
queso	<i>juusto</i>	casa	<i>talo</i>

Poikkeuksia ovat esim.

foto, f.	<i>valokuva</i>
mano, f.	<i>käsi</i>
día, m.	<i>päivä</i>
mapa, m.	<i>kartta</i>
sofá, m.	<i>sohva</i>

Monet ma-loppuiset sanat ovat maskuliineja.

poema	<i>runo</i>	tema	<i>aihe</i>	clima	<i>ilmasto</i>
problema	<i>ongelma</i>	sistema	<i>systeemi</i>	síntoma	<i>oire</i>
programa	<i>ohjelma</i>	aroma	<i>aromi</i>	drama	<i>draama</i>

e- ja konsonanttiloppuiset voivat olla maskuliineja tai feminiinejä (useimmiten maskuliineja).

(mask.)		(fem.)	
coche	<i>auto</i>	noche	<i>ilta, yö</i>
puente	<i>silta</i>	calle	<i>katu</i>
césped	<i>numikko</i>	ciudad	<i>kaupunki</i>
sol	<i>aurinko</i>	cárcel	<i>vankila</i>
pan	<i>leipä</i>	razón	<i>syy, järki</i>
dolor	<i>kipu</i>	flor	<i>kukka</i>
mes	<i>kuukausi</i>	luz	<i>valo</i>

Lisäksi on sanaryhmiä, jotka ovat joko maskuliineja tai feminiinejä.

Maskuliinisisukuisia sanaryhmiä ovat

- lukusanat (los números) el uno *yksi*, el quince *viisitoista*
- värit (los colores) el azul *sininen*, el verde *vihreä*
- viikonpäivät (los días) el lunes *maanantai*, el viernes *perjantai*
- ilmansuunnat (los puntos cardinales) el norte *pohjoinen*, el sur *etelä*, el este *itä*, el oeste *länsi*
- vuoret (los montes) el Matterhorn, el Mont Blanc
- joet (los ríos) el Támesis, el Nilo
- järvet (los lagos) el Saimaa, el Ontario
- meret (los mares, los océanos) el Mediterráneo, el Atlántico

Feminiinisisukuisia ovat **clón**-, **sión**-, **dad**-, **tad**- ja **tud**-päätteiset substantiivit:

la nación *kansakunta*, la decisión *päätös*, la universidad *yliopisto*, la amistad *ystävyyys*, la soledad *yksinäisyys*, la similitud *samankaltaisuus*

- saaret (las islas) las Islas Canarias *Kanariansaaret*, las Baleares *Baleaarit*

Sanan suvun voi useimmiten päätellä sanan lopusta.

Feminiinin tunnus on *-a*. Maskuliinin tunnus on *-o*. Molemmissa suvuissa on *e*-päätteisiä san

Feminiinit	Maskuliinit
tunnus: -a	tunnus: -o
Muut mahdolliset feminiinin päätteet:	Muut mahdolliset maskuliinin päätteet:
-e	-e
-ción	kaikki muut päätteet
-sión	
-dad	
-tad	
-tud	

Näistä perussäännöistä esiintyy joitakin poikkeuksia, kuten *el día*, päivä, *la vez*, kerta, ja *la mano*, käsi.